

Ερευνα και Ανάπτυξη σε Ψηφιακές / Εικονικές Βιβλιοθήκες

Ημερίδα 18 Μαΐου 1998 - ΕΚΤ

Ψηφιακές / Νοητές Βιβλιοθήκες

και

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

Φίλιππος Τσιμπόγλου

Προϊστάμενος Τμήματος Ανάπτυξης Βιβλιοθηκών
Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

Ψηφιακές / Εικονικές Βιβλιοθήκες και Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

- ◆ Οροι και Ορισμός
- ◆ Παρουσίαση ψηφιακών πληροφοριακών πόρων
- ◆ Συστατικά μέρη της ψηφιακής - νοητής Βιβλιοθήκης
- ◆ Προβλήματα
- ◆ Εισαγωγή στη ψηφιακή βιβλιοθήκη του ΕΚΤ
 - ◆ Παρουσίαση υποσυστημάτων
 - ◆ Προοπτικές - Συμπεράσματα

Ψηφιακή / νοητή βιβλιοθήκη

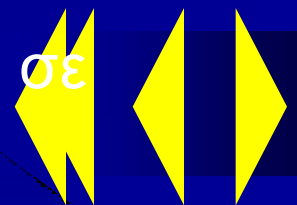
Οροι και Ορισμός

Σύμπλοκο υπολογιστικών συστημάτων, λογισμικού και δικτυώσεων

που διαχειρίζεται ψηφιοποιημένες πληροφορίες διαφορετικής προέλευσης, περιεχομένου, μορφοτύπου και δυνατοτήτων περαιτέρω επεξεργασίας.

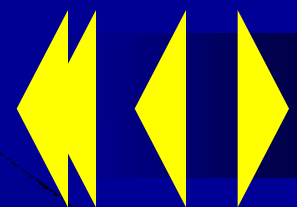
Παρέχει με ολοκληρωμένο τρόπο, στο χρήστη δυνατότητες πρόσβασης, αναζήτησης παρουσίασης και αξιοποίησης πληροφοριών

από διασυνδεδεμένα υποσυστήματα εγκατεστημένα σε διαφορετικούς γεωγραφικούς τόπους

Συστατικά μέρη της Ηλεκτρονικής Βιβλιοθήκης. (Τυπολογία.)

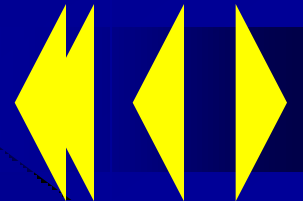
- ◆ Περιεχόμενο
- ◆ Πρόσβαση
- ◆ Δικαιώματα χρήσης

Συστατικά μέρη της Ηλεκτρονικής Βιβλιοθήκης.

A. Περιεχόμενο.

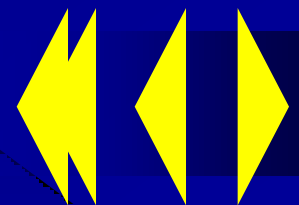
- ◆ Είδος
 - ◆ βάσεις δεδομένων, περιοδικά, διατριβές, μελέτες, εκθέσεις, στατιστικές, τύπος, πολυμέσα, προγράμματα λογισμικού, εφαρμογές, κλπ.
- ◆ Μορφή
 - ◆ ευρετήρια, πίνακες περιεχομένων, περιλήψεις, πλήρη κείμενα, πλήρεις εικόνες, υπερσυνδέσεις
- ◆ Μορφώτυπα αποθήκευσης- παρουσίασης
 - ◆ PDF
 - ◆ HTML

Συστατικά μέρη της Ηλεκτρονικής Βιβλιοθήκης.

B. Πρόσβαση.

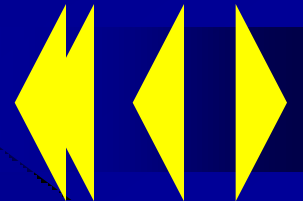
- ◆ Είδος πρόσβασης (τοπική, απομακρυσμένη)
- ◆ Λογισμικό αναζήτησης - παρουσίασης
 - ◆ κοινές λειτουργίες- χαρακτηριστικά
 - ◆ διαφορετικές δυνατότητες
- ◆ Απαιτούμενος εξοπλισμός πρόσβασης, (LAN, WAN, INTER-INTRANET)
- ◆ Υλικός φορέας εγκατάστασης (CD, HD, DVD)

Συστατικά μέρη της Ηλεκτρονικής Βιβλιοθήκης.

Γ. Δικαιώματα χρήσης.

- ◆ Συμβάσεις αδειών χρήσης (lisence agreements)
 - ◆ όροι - δικαιώματα - απαγορεύσεις
 - ◆ παρεχόμενες υπηρεσίες - κόστος
- ◆ Δικαιούχοι (τελικοί χρήστες)
 - ◆ IP διευθύνσεις - passwords - συνδυασμοί
- ◆ Δικαιούχοι φορείς
 - ◆ Κοινοπραξίες - Οικονομική διάσταση
- ◆ Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας (δυνατότητα καταγραφής και ελέγχου)
- ◆ Αρχαιοθέτηση: Τεχνολογική και νομική διάσταση

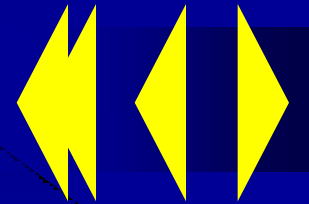

Συστατικά μέρη της Ηλεκτρονικής Βιβλιοθήκης.

Δ. Προβλήματα.

Μεταβατική περίοδος, ρευστότητα, αστάθεια, ανίχνευση τάσεων

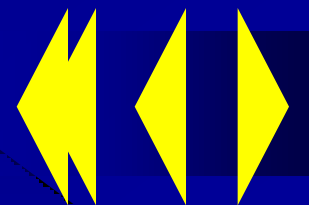
- ◆ τεχνολογικά
 - ◆ CD-ROM - DVD
 - ◆ INTERNET - ταχύτητες συνδέσεων
 - ◆ συμβατότητα μελλοντικών εκδόσεων λογισμικού και υλικού - κόστος αναβαθμίσεων προϋπολογισμός
- ◆ θεσμικά
 - ◆ copyright (interlibrary loan: απαγόρευση, αμφισβήτηση, εναλλακτικές προτάσεις)

Συστατικά μέρη της Ηλεκτρονικής Βιβλιοθήκης.

Δ. Προβλήματα.

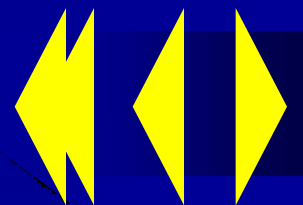
- ◆ βιβλιοθηκονομικά
 - ◆ επιλογές «υλικού»
 - ◆ επιλογές μέσου
 - ◆ επιλογές πακέτων όρων-δυνατοτήτων-κόστους
 - ◆ Καταλογογράφηση κανόνες - (MARC 865)
 - ◆ διπλή εργασία OPAC-ιστοσελίδες
 - ◆ Έλεγχος υλικού (CD-ROM, προσβάσεων)
 - ◆ Διαθεσιμότητα εξασφάλιση πρόσβασης
 - ◆ υποστήριξη χρηστών - υποδομής
 - ◆ αρχειοθέτηση - ευθύνη βιβλιοθηκών - Εθνικός οργανισμός παρακαταθήκης ψηφιακού υλικού

Ψηφιακή νοητή βιβλιοθήκη ΕΚΤ

Στόχοι

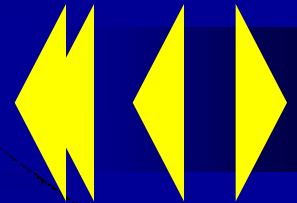
- ◆ μετατροπή βιβλιοθήκης ΕΚΤ σε ψηφιακή
- ◆ ταχεία απορρόφηση τεχνολογίας (προσωπικό - χρήστες)
- ◆ εντατικοποίηση χρήσης «υλικού - προσβάσεων»
- ◆ βελτιστοποίηση δαπάνης για υλικό-πρόσβαση
- ◆ εξασφάλιση εναλλακτικών λύσεων
 - ◆ τεχνολογικής υποδομής (CD-ROM - INTERNET)
 - ◆ πηγών (εκδότες - ενδιαμέσοι)
 - ◆ υλικού φορέα (έντυποι - ηλεκτρονικοί τίτλοι)
 - ◆ προέλευση υλικού (εθνική - διεθνής παραγωγή)

Ψηφιακή νοητή βιβλιοθήκη ΕΚΤ

Παρουσίαση υποσυστημάτων

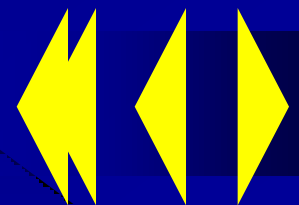
- ◆ Περιεχόμενο
- ◆ Πρόσβαση
- ◆ Δικαιώματα χρήσης

Ψηφιακή νοητή βιβλιοθήκη ΕΚΤ

Παρουσίαση υποσυστημάτων - Περιεχόμενο (είδη)

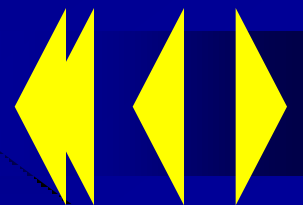
- ◆ βάσεις δεδομένων (εθνικές - διεθνείς)
- ◆ ηλεκτρονικά περιοδικά πλήρους κειμένου και εικόνας
- ◆ τοπικά ψηφιοποιημένο υλικό, Διδακτορικά
- ◆ συνδυασμός: ευρετήρια - πίνακες περιεχομένων-περιλήψεις- πλήρης εικόνα-υπερσυνδέσεις
- ◆ εγκυκλοπαίδειες - πολυμέσα,
- ◆ metadata: web sites indexing, s/w

Ψηφιακή νοητή βιβλιοθήκη ΕΚΤ

Παρουσίαση υποσυστημάτων - Πρόσβαση

- ◆ απομακρυσμένη INTERNET
 - ◆ βάσεις δεδομένων (host computer) **3000**
 - ◆ ηλεκτρονικά περιοδικά **300** (έως 12/1998)
 - ◆ sites εκδοτών **300**
 - ◆ SwetsNet **50**
- ◆ Τοπική CD-ROM networking + image mirroring
 - ◆ > **35** βάσεις δεδομένων (ULTRANET)
 - ◆ > **1.000** ηλεκτρονικά περιοδικά (ABI)
 - ◆ > **30** τίτλοι παράλληλοι έντυπων εκδόσεων (άνευ επιβάρυνσης)

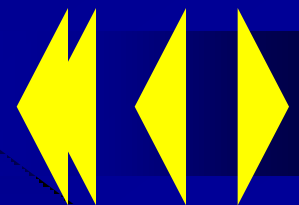

Ψηφιακή νοητή βιβλιοθήκη ΕΚΤ

Παρούσα κατάσταση

Απομακρυσμένη πρόσβαση

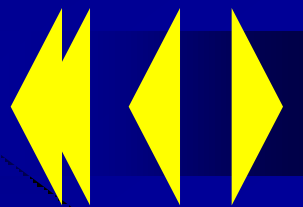
- ◆ Βάσεις δεδομένων 3000 (προσωπικό ΕΚΤ)
- ◆ Περιοδικά μέσω INTERNET (300)
 - ◆ SPRINGER
 - ◆ ELSEVIER
 - ◆ Academic Press
 - ◆ Institute of Physics
 - ◆ Americal Institute of Physics
 - ◆ SWETSNET
 - ◆ Americal Chemical Society
 - ◆ κλπ.

Ψηφιακή νοητή βιβλιοθήκη ΕΚΤ

Παρούσα κατάσταση

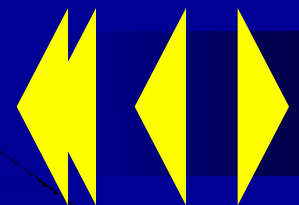
- ◆ WEB interface βάσεων δεδομένων ΕΡΜΗ
- ◆ WEB σελίδες - μεταδεδομένα για Βιβλιοθήκες
 - ◆ συνδέσεις με:
 - ◆ ιστοσελίδες εκδοτών
 - ◆ περιοδικών
 - ◆ διεθνών και εθνικών οργανισμών
 - ◆ ελληνικών βιβλιοθηκών κλπ.
- ◆ Πολυμέσα παρακαταθήκη επιδεικτικών εφαρμογών
- ◆ Διδακτορικές διατριβές (έναρξη ψηφιοποίησης)

Ψηφιακή νοητή βιβλιοθήκη ΕΚΤ

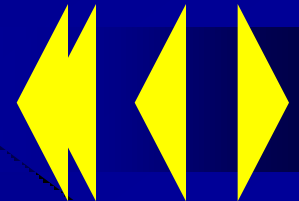
Παρουσίαση υποσυστημάτων - Δικαιώματα χρήσης

- ◆ Προσωπικό ΕΙΕ, >250
 - ◆ εντός χώρων ΕΙΕ
 - ◆ εκτός χώρων ΕΙΕ (σε ορισμένες πηγές-password)
- ◆ Επισκέπτες - αναγνώστες βιβλιοθήκης
 - ◆ 10, 20 τερματικοί σταθμοί (ηλεκτρονικό αναγνωστήριο)
- ◆ Προσωπικό μελών κοινοπραξίας (μελλοντικής)
 - ◆ 4.000 - 50.000 (ΑΕΙ, ΤΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα, Νοσοκομεία, κλπ)

Προοπτικές

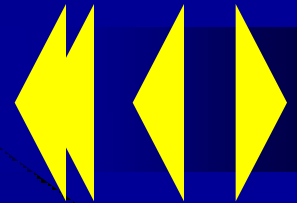
- ◆ Ολοκλήρωση και επέκταση των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω www ΕΚΤ
- ◆ Λειτουργία Εθνικού Δικτύου Επιστημονικών Βιβλιοθηκών μέσω www ΕΚΤ
- ◆ Επέκταση Συνεργασίας με βιβλιοθήκες - Κοινοπραξίες
Παράδειγμα Academic Press - Elsevier
 - ◆ Ερευνητικά Κέντρα ΓΓΕΤ
 - ◆ Νοσοκομεία
 - ◆ ΑΕΙ-ΤΕΙ
 - ◆ κλπ

Προοπτικές

Δημιουργία νοητού (virtual) ΕΚΤ

www.ekt.gr

Συμπεράσματα

- ◆ Μεταβατική περίοδος (ταχύτατες αλλαγές - ρευστότητα κατάστασης - ανίχνευση τάσεων)
- ◆ Αλλαγή μορφής βιβλιοθήκης (τερματικοί σταθμοί- ράφια)
- ◆ Διαφοροποίηση υποδείγματος λειτουργίας
 - ◆ Πρόσβαση έναντι πρόσκτησης (Access vs acquisition)
 - ◆ Βάσεις δεδομένων - metadata
- ◆ Προσαρμογή δεξιοτήτων βιβλιοθηκονόμων
 - ◆ cybrarian, data miners,
- ◆ Εκδότες - (βιβλιοθήκες) - χρήστες
- ◆ Ανάγκη αξιοποίησης νέων δυνατοτήτων

